

Dyrlægen skriver

Af fagdyrlæge Finn Boserup

Modstandskraft - eller ikke modstandskraft?

Vi ved godt, at vaccination nedsætter risikoen for, at vore familiedyr bliver ramt af de sygdomme, som de vaccineres imod. Men hvad er det egentlig, der sker? Og hvorfor er nogle dyr mere udsatte for smitte end andre?

Hvordan kan det forekomme, at den ene af ens katte nyser og har influenza, mens den anden kat i familien, der lever under præcis de samme vilkår, ikke er syg?

Hvordan kan det forekomme, at en hund i en familie bliver ved med at blive smittet med ræveskab, mens familiens anden hund, der luftes samme steder og på samme tid, ikke bliver smittet?

Sådanne eksempler kender de fleste af os fra vore dyr eller fra os selv, hvor to personer i en familie er syge af influenza, mens andre to ikke er syge.

Forklaringen er modstandskraft - forklaringen er antistoffer eller mangel på antistoffer.

Hvordan fungerer immunforsvaret?

Organismens immunsystem er et kompliceret system, som reagerer på stort set alle stimuli, der kommer udefra, ved at danne antistoffer mod disse forskellige stimuli.

Princippet udnyttes måske tydeligst, når vi taler om at vaccinere katte og hunde.

Hvad er det egentlig, vi gør ved en vaccination? - Jo, vi påfører vores dyr en smitte med virus eller bakterier fra nogle af de mest ubehagelige sygdomme hos katte og hunde - men en kontrolleret smitte. Og derved opnår vi, at dyrets immunapparat starter en produktion af antistoffer mod denne eller disse sygdomme, som dyret er blevet vaccineret med - eller egentlig blevet smittet med.

Og hvis denne antistofproduktion er god og effektiv, ja, så har katten eller hunden så mange anti-

stoffer mod disse sygdomme, så når den møder den naturlige smitte i naturen, fra andre katte eller hunde, så bliver den ganske vist smittet. Men disse bakterier eller vira kan ikke trives i kroppen, for antistofferne forhindrer dem i at formere sig, og derved bliver det pågældende dyr ikke sygt.

Et spørgsmål om antistoffer

Når den ene kat i familien har influenza og den anden ikke - eller den ene hund bliver syg af ræveskab gang på gang og den anden ikke, ja, så skyldes det ikke, at de "ikke-syge" dyr ikke er smittede, men det betyder, at de har så mange antistoffer - så megen modstandskraft - at de sygdomsfremkaldende vira eller skabmider ikke kan trives hos dem.

Dette gælder naturligvis ikke alene for influenzavirus eller ræveskab, det gælder for alle smitsomme sygdomme - eksempelvis indvoldsorm, hjerte-lungeorm, hundesyge og en lang række andre sygdomme.

Det er således en god ting, at ens dyr har megen modstandskraft mod de smittekilder, som de kommer i kontakt med.

Og hvordan får de så det?

Vaccination og gode livsvilkår

Hvis det er sygdomme, som der er vacciner imod, ja, så opnår man modstandskraft ved at vaccinere sine dyr efter de forskrifter, der er for den pågældende vaccine.

Antistoffer mod hjerte-lunge-

orm, influenza, ræveskab m.v. dannes, når dyret første gang møder disse smitstoffer. Så startes der en antistofdannelse, så dyret forhåbentligt ved næste kontakt har så megen modstandskraft, at smitten ikke udvikler sig i kroppen.

Dette er i princippet forklaringen på, at der er noget, der hedder børnesygdomme. For når barnet, uanset om dette måtte have 2 eller 4 ben, møder nogle af disse sygdomme første gang, så starter der for nogle sygdommes vedkommende en livslang dannelse af antistoffer, og derfor er det kun som barn, man bliver syg af den pågældende smitte.

Unge dyr, sunde og velplejede dyr, der spiser en ordentlig kost med de vitaminer og mineraler, som organismen har behov for, er gode antistofdannere - mens dyr, der lever under dårlige forhold, så mænd både fysisk og psykisk, er dårlige antistofdannere og nemmere bliver syge.

Særlige hensyn til svækkede og gamle dyr

Der findes sygdomme, som direkte nedsætter dyrets evne til antistofdannelse. Det kan typisk være katte, der er smittet med katte-aids. Sådanne dyr danner kun få antistoffer. De er det, der med et fint ord hedder "immunosupprimerede".

Og enkelte dyr, men meget få, har en medfødt nedsat evne til antistofdannelse, og det er de dyr, der bliver ved med at blive syge.

Når dyrene bliver gamle, falder antistofproduktionen, og dyrene bliver lettere syge. Så derfor er det

særlig vigtigt, at man hjælper sin gamle kat eller hund med at leve et sundt liv. Blandt andet er behovet for sund mad større, jo ældre dyrene er. Måske skal der suppleres med tilskud af det ene eller andet, alt afvejet efter det individuelle behov.

Husk at

- samle diverse glasskår og andet skarpt op, før det eventuelt dækkes af sne - af hensyn til vore dyr.
- pelspleje er vigtig om vinteren, hvor pelsen jo er hundens eller kattens overtøj.
- naturens frie småfugle nu har brug for et tilskud af mad. Så læg fuglefrø eller hæng foderbolde og neg ud til dem, og se, hvordan de glade flokkes om maden. I frostvejr har de også behov for frisk vand.
- salt og grus mellem hundens poter bedst fjernes ved at skylle poterne i lunkent vand efter hver tur.
- hvis huden mellem poterne er sart, kan man efter skylningen smøre med kopattesalve, Aloe Vera eller syrefri vaseline.
- hvis man har dyr, der går ude, - kaniner, høns, eller andre - skal de have mulighed for at være et sted med læ og tørt underlag.
- hjerte-lungeorm smitter via snegle - og nu, hvor der er få snegle, er det tid at få tjekket, om ens hund eventuelt skulle være inficeret.
- det ikke er al julemad, der er godt for dyrene - og at der er flere planter (som fx julestjerner), der er giftige for familiedyrene. Giv ikke en hund chokolade - hellere et godt gnaveben eller en ekstra lille godbid.